

OBRAZLOŽENJE
IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU

Uvodne napomene

Državni proračun Republike Hrvatske za 2002. godinu u svoti od 81.882.172.995,00 kuna donio je Hrvatski sabor na sjednici 12.prosinca 2001. godine.

Podaci o dnevnom i mjesečnom ostvarenju prihoda Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu tijekom prethodnog razdoblja, ukazuju na realno planiranje proračunskih prihoda za ovu godinu. Ostvarenje prati utvrđenu mjesečnu dinamiku a posebno naplata prihoda od poreza i doprinosa kao rezultat rada i povećanih aktivnosti Porezne uprave, Carinske uprave i Državnog inspektorata.

Intencija smanjenja udjela javne potrošnje države u bruto domaćem proizvodu (BDP) zahtijevala je planiranje restriktivne fiskalne politike u trogodišnjem razdoblju. S obzirom da je planirana proračunska potrošnja za 2002. godinu baza za planiranje proračuna za 2003. godinu, i procjenu za naredno dvogodišnje razdoblje, bilo je potrebno pronaći potrebna dodatna sredstava za namjene koje su korisnici proračuna iskazali u svojim zahtjevima tijekom srpnja i kolovoza 2002. godine .

Analiza dostavljenih financijskih izvještaja korisnika Državnog proračuna za razdoblje od 1.siječnja do 30.lipnja 2002. godine pokazala je da su neki korisnici koristili planirana sredstva za isplatu plaća i naknada bržom dinamikom od dozvoljene prema članku 5. Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu, odnosno iznad jedne dvanaestine planiranih mjesečnih svota, ali u okviru godišnjeg iznosa utvrđenog Proračunom.

Detaljnou analizom izvršenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje siječanj – kolovoz 2002. godine i dodjela do kraja rujna 2002. godine, te procjenom potrebnih sredstava do kraja godine za započete projekte i fiksne obveze (materijalne rashode, financijske rashode i izdatke za otplatu zajmova) zaključeno je da svi korisnici neće moći potrošiti svoja planirana proračunska sredstva, što omogućava da se dio tih sredstava prerasporedi na korisnike kod kojih je evidentan manjak sredstava prvenstveno za rashode za plaće i druga primanja temeljem zaključenih kolektivnih ugovora (jubilarne nagrade, otpremnine, pomoći i dr.).

Ministarstvo financija i proračunski korisnici definirali su, uz punu suglasnost, uštede u Proračunu za 2002. godinu u ukupnoj svoti od 628.031.252,00 kuna, dok je razlika potrebnih sredstava osigurana preraspodjelama.

Ukupne korekcije na razini ministarstava (razdjela)

Dodatna sredstva za 2002. osigurana su korisnicima u svoti od 539.908.146,00 kuna i to kako slijedi:

- 040 Ministarstvu unutarnjih poslova	90.000.000,00
- 051 Ministarstvu za obrt, malo i srednje poduzetništvo	5.272.174,00

- 080 Ministarstvu prosvjete i športa	130.000.000,00
- 085 Ministarstvu rada i socijalne skrbi	2.200.000,00
- 100 Ministarstvu zdravstva	107.275.700,00
-105 Ministarstvu znanosti i tehnologije	121.000.000,00
-110 Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	26.121.365,00
-125 Državnoj upravi za vode	16.000.000,00
-135 Državnom zavodu za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži	40.000.000,00
- 220 Hrvatskom centru za razminiranje	2.038.907,00

Ukupna smanjenja u svoti od 1.167.939.398,00 kuna po korisnicima proračuna su kako slijedi:

- 010 Hrvatski sabor	15.326.773,00
- 015 Predsjednik Republike Hrvatske	400.000,00
- 020 Vlada Republike Hrvatske	14.576.389,00
- 025 Ministarstvo financija	628.922.147,00
- 035 Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo	108.055.000,00
- 045 Ministarstvo vanjskih poslova	25.500.000,00
- 046 Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata	47.798.764,00
- 047 Ministarstvo za europske integracije	11.046.302,00
- 050 Ministarstvo gospodarstva	77.914.000,00
- 055 Ministarstvo kulture	5.637.060,00
- 065 Ministarstvo pomorstva prometa i veza	204.873.774,00
- 075 Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja	9.133.501,00
- 140 Državni hidrometeorološki zavod	2.946.188,00
- 155 Državni zavod za intelektualno vlasništvo	8.404.500,00
- 175 Hrvatski hidrografski institut	1.500.000,00
- 180 Državna geodetska uprava	3.325.000,00
- 185 Državni ured za reviziju	2.580.000,00

Prihodi

Predloženim izmjenama i dopunama Državnog Proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu prvobitni plan se smanjuje za 628.031.252,00 kuna i iznosi 81.254.141.743,00 kuna.

«Prihodi poslovanja» (skupina 6) u svoti od 69.996.921.000,00 kuna i «Prihodi od prodaje nefinancijske imovine» (skupina 7) u svoti od 221.000.000,00 kuna u izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002.godinu identični su godišnjim planiranim svotama iz uvodno rečenih razloga.

Korigirani su prihodi u skupini 8 «Primici od financijske imovine i zaduživanja» za ukupno - 628.031.252,00 kuna.

Skupina 81» Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova «smanjena je za 2.300.000.000,00 kuna, a odnosi se na naplatu starih potraživanja, temeljem Zakona o naplati dospjelih a nenaplaćenih poreza, carina, doprinosa i državnih jamstava («Narodne novine» broj 117/2001.) . Proces nagodbi zbog interesa predlagatelja Zakona da isti bude potpuno transparentan i podjednako objektivno za sve dužnike zahtijevao je više nivoa pripremanja, pregovaranja i odlučivanja, stoga su se prvi rezultati postigli tek u kolovozu ove godine. Kako

je proces nagodbe složen, veći direktni učinci za Državni proračun očekuju se krajem godine, dok će se konačni rezultati očitovati tijekom prvog tromjesečja 2003. godine.

Skupina 82 «Primici od prodaje vrijednosnih papira» povećani su za 1.880.400.245,00 kuna temeljem računovodstvenih podataka o ostvarenim prihodima od prodaje obveznica i trezorskih zapisa za devet mjeseci ove godine i procjeni ostvarenja do kraja godine.

Skupina 84 «Primici od zaduživanja» (zajmovi Svjetske banke, Razvojne banke Vijeća Europe) smanjeni su za 208.431.497,00 kuna temeljem podataka o dosadašnjoj realizaciji i procjeni angažiranja ino zajmova do kraja godine uz uvažavanje činjenice da se isti mogu povlačiti samo za odobrene namjene.

Rashodi

Iz ekonomske klasifikacije proračuna evidentno je:

a) smanjenje rashoda u ukupnoj svoti od 1.578.739.667,00 kuna a po skupinama kako slijedi:

- Materijalni rashodi	125.982.368,00
- Financijski rashodi	171.801.466,66
- Subvencije	63.715.833,00
- Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	324.258.920,00
- Ostali rashodi	76.137.794,00
- Rashodi za investicijska ulaganja	339.966.209,00
- Izdaci za dionice i udjele u glavnici	28.781.977,00
- Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	228.095.100,00
- Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	220.000.000,00

b) povećanje rashoda u ukupnoj svoti od 950.708.415,00 kuna a po skupinama kako slijedi:

- Rashodi za zaposlene	574.366.618,00
- Naknade građanima i kućanstvima iz zavoda i iz proračuna	124.877.547,00
- Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	1.599.750,00
- Izdaci za dane zajmove	249.864.500,00

Izneseni podaci o visini ušteda kako kod pojedinih korisnika tako i u okviru planiranih rashoda potvrđuju da su u prethodnom razdoblju proračunska sredstva korištena racionalno i štedljivo, stoga je uz redovno plaćanje svih obveza bilo moguće da sami korisnici utvrde uštede i ne stvaraju nove dugove.

Najveće ukupne uštede od 628.922.147,00 kuna iskazane su u Ministarstvu financija a odnose se na kamate za izdane vrijednosne papire i kamate za primljene zajmove u svoti od 359.940.000,00 kuna i otplate glavnice primljenih zajmova u svoti od 222.924.000,00 kuna. Temeljem računovodstvenih podataka o dosada izvršenim ukupnim rashodima za kamate procjenjuje se njihovo smanjenje do kraja godine u odnosu na predviđene proračunom, uslijed smanjenja referentnih kamatnih stopa. Međuvalutarne promjene i pad tečaja (naročito USD) odrazili su se na smanjenje ukupnih otplata glavnica primljenih zajmova inozemnih vlada i međunarodnih organizacija od inicijalno predviđenih proračunom.

U cilju poticanja ujednačenog regionalnog razvoja Republike Hrvatske, razvoja malih i srednje velikih poduzeća, razvojnih projekata, investicijskih programa, pružanja pomoći pri zapošljavanju radnika kao i ostalih programa koji doprinose kvalitetnim i dugotrajnim rješenjima za gospodarski razvoj i zapošljavanje krajem 2001. godine osnovan je Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Fond za razvoj i zapošljavanje. U Državnom proračunu za 2002. godinu osigurana su sredstva za Fond za razvoj i zapošljavanje u svoti od 570.000,00 kuna i sredstva za Fond za regionalni razvoj u svoti od 100.000,00 kuna. Pravilnik o načinu i korištenju sredstava fondova donijet je u mjesecu svibnju 2002. godine, te je nakon toga započeo postupak prikupljanja projekata putem javnog natječaja. Kako je 2002. godina prva godina djelovanja ovih fondova, a Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske uredio je rokove dostavljanja četverogodišnjih planova razvoja županija (od 2002.do 2005.) do 15.rujna 2002., stvorene su uštede do kraja godine u svoti od 70.000,00 kuna i u Fondu za razvoj i zapošljavanje u svoti od 180.000,00 kuna, koje neće utjecati na dinamiku realizacije započetih programa.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine smanjeni su za 338.366.459,00 kuna. U ovoj skupini osigurana su sredstva za kapitalne projekte (investicijska ulaganja), čija realizacija zahtijeva prethodno rješavanje vlasničkih odnosa, ishodenje građevinskih dozvola i provođenje postupka javne nabave . Kako za sva planirana ulaganja nije bilo moguće pripremiti potrebnu dokumentaciju ostvarene su uštede. Izmjenama i dopunama proračuna osigurana su sredstva sukladno dinamici realizacije investicija do kraja godine.

Rashodi za zaposlene povećani su za 574.366.618,00 kuna, jer su kolektivnim ugovorima utvrđena veća prava zaposlenicima. Godišnja planirana svota za 174.220 zaposlenih iznosila je 10.999.816.658,00 kuna, a uvećana za doprinose, ostale rashode za zaposlene (nagrade, darovi, pomoći za bolest, invalidnost i drugo) i naknade za prijevoz, rad na terenu i odvojeni život 14.135.213.294,00 kuna. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu sredstva za plaće osigurana su u svoti od 11.281.511.248,00 (indeks 102,6), za doprinose u svoti od 2.154.178.890,00 kuna (indeks 103,2), za ostale rashode za zaposlene u svoti od 831.758.314,00 kuna (indeks 137,4) i za naknade za prijevoz , za rad na terenu i odvojeni život 472.233.211,00 kuna (indeks 106,8) .

Pregled svih pojedinačnih povećanja i smanjenja dan je u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu (Opći dio i Posebni dio) i u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu po programima, aktivnostima i projektima.

Radi provedbe prethodno iznesenih izmjena i dopuna proračuna predložene su i Izmjene i dopune Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu.